

Sygn. akt III KRS 18/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania B. C.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 9 grudnia 2014 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w J., ogłoszone w Monitorze Polskim z 2014 r., poz. 256,

z udziałem D. S.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 maja 2015 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia z dnia 9 grudnia 2014 r. Nr [...] Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w J. kandydaturę D.S. - sędziego Sadu Rejonowego w B., a jednocześnie nie

przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w J. innych zgłoszonych kandydatur, w tym sędzi B. C..

W uzasadnieniu wskazano, że Zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa, na posiedzeniu w dniu 8 grudnia 2014 r., w przedmiocie przygotowania stanowiska dotyczącego rozpatrzenia i oceny na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa kandydatów na jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w J., postanowił jednogłośnie rekomendować Krajowej Radzie Sądownictwa kandydaturę D. S. - sędziego Sądu Rejonowego w B.. Zespół podkreślił, że wskazany kandydat jest osobą sumienną, pracowitą, zdyscyplinowaną, zaangażowaną w wykonywaną pracę, znakomicie zorganizowaną i posiadającą wysoki poziom wiedzy merytorycznej. Jednocześnie osiąga dobre wyniki zarówno w zakresie sprawności postępowania, jak i terminowości sporządzania pisemnych uzasadnień wyroków. Zespół zwrócił również uwagę na dobrą stabilność orzecznictwa kandydata. Członkowie Zespołu mieli również na uwadze bardzo wysokie poparcie środowiska sędziowskiego, co znalazło odzwierciedlenie w wynikach głosowania w Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], które jednogłośnie pozytywnie zaopiniowało kandydaturę sędziego D. S. oraz w wynikach głosowania Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apellacji [...](66 głosów „za”, przy 20 głosach „przeciw” i 16 głosach „wstrzymujących się”). Zespół uznał również za dobrą kandydaturę sędzi B. C., jednakże wskazał, że sędzia D. S. posiada większe doświadczenie w sprawach typowo karnych. Z powyższych przyczyn Zespół postanowił rekomendować kandydaturę sędziego D.S.

Krajowa Rada Sądownictwa podjęła uchwałę, kierując się przedstawioną przez Zespół rekomendacją, uwzględniając przede wszystkim doświadczenie zawodowe, opinie przełożonych, rekomendacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów, tj. kryteria wyrażone w art. 35 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (jednolity tekst: Dz.U z 2011 r. Nr 126, poz. 714 ze zm.). Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy, Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że w obecnej

procedurze nominacyjnej najlepszym kandydatem spośród osób ubiegających się o jedno wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w J. jest D. S. sędzia Sądu Rejonowego w B. W ocenie Rady, wskazany kandydat to sędzia o wysokich kwalifikacjach zawodowych, wśród których na szczególne podkreślenie zasługuje bardzo dobra organizacja pracy. Jest on sumienny i bardzo starannie wykonuje swoje obowiązki. Stabilność jego orzecznictwa jest na dobrym poziomie. Kandydat stale podnosi swoje kwalifikacje, czego wyrazem jest uczestnictwo w szeregu szkoleń i ukończone kursy zawodowe. Podkreślono, że praca orzecznicza kandydata została bardzo dobrze oceniona przez sędziego wizytatora, sędziów, z którymi współpracował i współpracuje. Rada kierowała się także poparciem środowiska sędziowskiego (jednogłośnie pozytywna opinia Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] i najwyższe poparcie wśród kandydatów na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...]) oraz uwzględniła pozytywne oceny z ukończenia studiów prawniczych (dobry plus) i egzaminu sędziowskiego (bardzo dobry).

W trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 9 grudnia 2014 r. na kandydaturę sędziego D. S. oddano 18 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i głosów „wstrzymujących się”, udzielając tej kandydaturze poparcia bezwzględnią większością głosów, natomiast na kandydaturę sędzi B. C. nie oddano głosów „za”, oddano natomiast 2 głosy „przeciw” oraz 16 głosów „wstrzymujących się”, w rezultacie czego kandydatura ta nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

B.C. wniosła do Sądu Najwyższego odwołanie od powyższej uchwały w części dotyczącej przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w J. kandydaturę D. S. i nieprzedstawienia takiego wniosku w stosunku do skarżącej, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2, art. 60 Konstytucji RP, przez niedochowanie przez Krajową Radę Sądownictwa obowiązku wszechstronnego rozpatrzenia sprawy i oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziego sądu okręgowego w sposób respektujący standardy charakterystyczne dla organów demokratycznego państwa prawnego, w tym zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa, równego traktowania, przestrzeganie zasady jednakowego dostępu do

stanowisk sędziowskich, a więc prowadzenia naboru na podstawie przejrzystych kryteriów selekcji kandydatów i obsadzania poszczególnych stanowisk w służbie publicznej oraz niezastosowanie jednolitych kryteriów i procedur postępowania przy dokonaniu wyboru kandydata, polegające na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia okoliczności, tj. oceny kwalifikacji dokonanej przez sędziego wizytatora w tym postępowaniu, jak i ocen kwalifikacji dokonywanych uprzednio przez sędziego wizytatora, doświadczenia zawodowego w postaci istotnie dłuższego stażu pracy, sprawowania przez wiele lat funkcji administracyjnych zastępcy przewodniczącego wydziału i przewodniczącego wydziału, wielokrotnych delegacji do orzekania w Sądzie Okręgowym na przestrzeni wielu lat, poczynienie ustaleń niezgodnych z materiałem źródłowym w zakresie doświadczenia w orzekaniu w sprawach „typowo karnych”, co miało istotny wpływ na wynik postępowania, w efekcie czego kandydatura odwołującej się nie została przedstawiona Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego sądu okręgowego oraz art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, przez dokonanie wyboru kandydata bez wszechstronnego rozważenia sprawy, nieuwzględnienie przy wyborze kandydata kryteriów oceny wynikających z art. 35 ust. 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa jak stażu pracy, doświadczenia w orzekaniu w sprawach karnych, doświadczenia w zakresie sprawowania funkcji, orzekania w Sądzie Okręgowym w Wydziale Odwoławczym w ramach delegacji, oceny kwalifikacji dokonanej przez sędziego wizytatora, oceny z ukończenia studiów, błędne ustalenie, że kandydat wybrany posiada większe doświadczenie w orzekaniu w sprawach „typowo karnych”, co zdecydowało o rekomendowaniu przez Zespół tej kandydatury, a która to rekomendacja została uwzględniona przez Radę, a następnie stanowisko Zespołu zostało podzielone przez Krajową Radę Sądownictwa, co miało istotny wpływ na wynik postępowania i skutkowało, że kandydatura odwołującej się nie została przedstawiona Prezydentowi RP do powołania na stanowisko sędziego okręgowego.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że Rada, dokonując wyboru kandydata, wbrew twierdzeniom zawartym w uchwale, nie rozważyła wszechstronnie wszystkich okoliczności sprawy istotnych dla rozstrzygnięcia. Błędnie ustaliła, dzieląc stanowisko Zespołu, że skarżąca posiada krótsze doświadczenie w

orzekaniu w sprawach „typowo karnych” od wybranego kandydata. To kryterium było dla Zespołu decydujące przy rekomendowaniu tego kandydata. Rada podzieliła natomiast rekomendację Zespołu opartą na błędnym ustaleniu stanu faktycznego, przy czym Zespół przy udzielaniu rekomendacji uwzględniał te same kryteria oceny kandydatów co Rada. Jeśli się uwzględni przyjęte przez Radę kryteria oceny kandydatów, które zdecydowały o wyborze kandydata na stanowisko sędziego sądu okręgowego, to skarżąca wskazała, że została naruszona zasada wszechstronnego rozważenia sprawy, a także zasada jednakowego dostępu do stanowisk w sferze publicznej oraz równego traktowania i niedyskryminacji przy wyborze kandydata na stanowisko sędziego sądu okręgowego i doszło przy wyborze kandydata do przekroczenia uznania przez Radę. Łączne zastosowanie kryteriów oceny wskazuje na spełnienie przez skarżącą w wyższym stopniu ustawowych wymagań do objęcia stanowiska sędziego sądu okręgowego od kandydata wybranego przez Radę, a tylko ustalenie, że kandydat niewybrany nie spełnia łącznie kryteriów w takim stopniu jak zwycięzca konkursu pozwala na ocenę, że Rada dochowała wszelkich ustawowych kryteriów i procedur w wyłanianiu najlepszego kandydata.

W odpowiedzi na odwołanie Krajowa Rada Sądownictwa wniosła o oddalenie odwołania.

Także rekomendowany kandydat - sędzia D. S. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem ochrony i celem postępowania odwoławczego toczącego się przed Sądem Najwyższym jest kontrola zgodności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z prawem. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, do kompetencji Rady należy, między innymi, rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych oraz - będące wynikiem realizacji tego zadania - przedstawianie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów w sądach powszechnych. Kognicja Sądu Najwyższego do oceny uchwały Rady w powyższym zakresie

obejmuje zatem - zgodnie z art. 44 ust. 1 powyższej ustawy - wyłącznie badanie, czy nie pozostaje ona w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie posiada kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydata na sędziego, zaś przedmiotem sprawowanej przez niego kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą.

Nie można przy tym tracić z pola widzenia celu tego postępowania, jakim jest wyłonienie najlepszych kandydatów spośród osób spełniających wymagania wstępne i niejednokrotnie posiadających zbliżone oceny w zakresie kwalifikacji i predyspozycji do pełnienia urzędu sędziowskiego. W konsekwencji ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli legalności uchwał Rady, chyba że naruszają one podstawowe zasady prawne, w szczególności zasadę jednakowego dostępu do stanowisk sędziowskich i zasadę niedyskryminacji (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK-A 2008 Nr 4, poz. 63 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196 i orzeczenia w nim powołane). Należy też podkreślić, że uchwała Rady jest aktem podejmowanym przez organ kolegialny w następstwie głosowania, którego wyniki trudno przedstawić w formie uzasadnienia. W takim przypadku kontrola sądowa musi ograniczyć się do oceny, czy zachowane były podstawowe reguły proceduralne.

Biorąc pod uwagę powyższe, zarzuty odwołującej się nie mają usprawiedliwionej podstawy. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika, że o wyborze sędziego D.S. zdecydowały jego wysokie kwalifikacje zawodowe, doświadczenie zawodowe, poparcie stanowiska sędziowskiego, opinie przełożonych oraz rekomendacje. Rada zastosowała zatem kryteria oceny kandydata określone w art. 35 ust. 2 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, nie można więc jej zarzucić naruszenia przepisów Konstytucji zakazujących dyskryminacji (art. 32) i gwarantujących dostęp do służby publicznej na

jednakowych zasadach (art. 60) w demokratycznym państwie prawnym (art. 2). Decyzję Rady uzasadnia wystarczająco wymienienie wyróżniających cech pozytywnych kandydata rekomendowanego do nominacji w odniesieniu do wskazanych kryteriów i ogólne wskazanie, że pozostali - traktowani łącznie - takich cech nie wykazywali w stopniu przewyższającym wybranego kandydata. Jeżeli Rada nie głosuje negatywnie, czyli podejmuje uchwałę o przedstawieniu kandydata do nominacji sędziowskiej, nie musi wskazywać racji, którymi kierowała się decydując o nieoddaniu głosów za każdym z innych kandydatów. Sąd Najwyższy nie weryfikuje wyboru, jeżeli nie wynika on z błędnego ustalenia stanu faktycznego lub naruszenia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25).

Artykuł 33 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa zobowiązuje Radę, aby przed podjęciem uchwały w indywidualnych sprawach należących do jej kompetencji, wszechstronnie rozważyła sprawę, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeśli zostały złożone. Naruszenie tego przepisu może zatem polegać na pominięciu istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z owej dokumentacji lub wyjaśnień, albo dokonaniu ustaleń sprzecznych z tymże materiałem. Zarzut taki skarżąca postawiła, ale w istocie odnosi się on do stanowiska Zespołu podkreślającego, że rekomendowany przez niego kandydat ma większe doświadczenie w sprawach „typowo karnych”. To, że Rada brała pod uwagę stanowisko Zespołu, nie oznacza, że zgodziła się z taką oceną, w szczególności, że tej kwestii w ogóle nie podniesiono w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały. Zatem zarzut, że Rada dokonała wyboru na podstawie błędnie ustalonego stanu faktycznego, nie znajduje potwierdzenia. Z przedstawionego stanowiska Rady nie wynika także, aby kluczową rolę w wyborze kandydata odegrała właśnie rekomendacja Zespołu, a w szczególności jego ocena o większym doświadczeniu rekomendowanego kandydata w sprawach „typowo karnych”. Wręcz przeciwnie, przytoczone wywody wskazują, że Rada dokonała samodzielnej oceny kandydatów, nie powieliła natomiast mechanicznie argumentacji Zespołu. W tym kontekście podkreślenia wymaga to, że wyróżnienie kandydata przez pryzmat orzekania w określonej kategorii spraw niekoniecznie musi odwoływać się do

kryterium długości stażu orzeczniczego czy nawet liczby rozpoznanych tego rodzaju spraw, ale również może uwzględniać stopień ich różnorodności, a także zawiłości pod względem faktycznym i prawnym, przekładający się na *spectrum* doświadczenia orzeczniczego.

Zauważyć też należy, że ocena osób wyłonionych do powołania odpowiada kryteriom oceny całościowej, wynikającej z łącznego zastosowania i wyważenia tych mierników, a nie tylko z porównania przez pryzmat kryteriów poszczególnych, co do których inni kandydaci mogli mieć lepsze notowania (np. dłuższy staż orzeczniczy). Sąd Najwyższy niejednokrotnie wyjaśniał, że żadne z przyjętych kryteriów nie może mieć charakteru decydującego, znaczenie takie ma dopiero całościowa ocena kandydatur (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, LEX nr 678015). Ekspozowanie zatem przez skarżącą, że posiada dłuższy od wybranego kandydata staż orzeczniczy (o 3 lata i 4 miesiące) oraz że w przeciwieństwie do niego pełniła funkcję zastępcy przewodniczącego wydziału i przewodniczącego wydziału, nie świadczy, że Rada nie rozważyła wszechstronnie wszystkich okoliczności sprawy.

Pozostałe wywody skarżącej sprowadzają się do przedstawienia argumentów świadczących, w jej ocenie, o swej przydatności do pełnienia funkcji sędziego sądu okręgowego w wyższym stopniu niż kandydat wybrany przez Radę. Tymczasem, jak wskazano wyżej, Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego, gdyż stanowiłoby to nieuprawnione wkroczenie w ustawowe kompetencje Krajowej Rady Sądownictwa.

Z powyższych względów - wobec niewykazania sprzeczności zaskarżonej uchwały z prawem - odwołanie podlega oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa.

l.n